

УТВЪРДИЛ:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет по славянска филология

Специалност: (код и наименование)

СЛС	1	1	0	1	0	5	2	1
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Д	3	4	5
---	---	---	---

Дисциплина:

История на чешката литература – IV част

Преподавател: доц. д-р Добромир Григоров Григоров

Асистент: гл. ас. д-р Тиха Бончева

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	60
	Семинарни упражнения	60
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		120
Извънаудиторна заетост	Реферат	10
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект (курсова работа)	60
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	80

Обща извънаудиторна заетост		150
ОБЩА ЗАЕТОСТ		270
Кредити аудиторна заетост		4
Кредити извънаудиторна заетост		5
ОБЩО ЕКСТ		9

№	Формиране на оценката по дисциплината¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20%
2.	Тестова проверка/колоквиум	20%
3.	Изпит (с представяне на курсова работа)	60%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът систематизира литературен материал от средата на 40-те до края на 90-те години на 20 в., като обособява три относително самостоятелни в своята художествена интенция сфери – на официалната, емигрантската и самиздатската литература. Основно място в програмата заема културата и литературата на тоталитарна Чехословакия, разчетена като съчетание от актуализирани (предходни в своята поява) поетики и идейни системи. Методологически значимо за курса е описанието на ключови литературни произведения от трите посочени сфери в режима на тяхното проблематично съ-съществуване. Изложението включва също така литературно-историческа реконструкция на литературната и социокултурната ситуация от 90-те години на 20 в. Основен залог на програмата е нейната приложимост – с функцията на материал за сравнителен прочит – при изучаването на съвременната българска литература от студентите в специалността Славянска филология.

В рамките на семинарните занятия се коментират емблематични творби, чиито интерпретации допълват набелязани по време на лекциите проблеми и тенденции.

Предварителни изисквания:

Студентите следва да познават колективните културни митологеми, конструирани през чешкия възрожденски 19 в., които се актуализират динамично в официалната и алтернативната културна среда на Чехословакия през 20 в. На второ място, студентите следва да владеят чешки език на достатъчно добро ниво, което да им позволи интерпретацията на поетични и прозаични текстове, останали непеведени на български език. На трето място, курсът се опира на уменията на студентите да реконструират социокултурни и литературни полета, в които да впишат интерпретациите на литературните произведения в учебната програма.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Очаквани резултати:

Студентите следва да придобият нови познания върху литературния материал, включен в програмата, както и да затвърдят опита си в контекстуализирането на конкретни художествени текстове, като се съобразяват с разнородни исторически обстоятелства от социокултурен и литературни характер. Систематичната работа по усвояването на литературно-историческата конкретизация следва да бъде от полза на студентите при изучаването на съвременната българска литература – както на литературната ситуация от 90-те години на 20 в., така и на културата на Народна република България.

Учебно съдържание

Лекции

№	Тема (лекции):	Хорариум
1	Социо-културният контекст непосредствено след Втората световна война: визията за следвоенна Чехословакия в Правителствената програма от Кошице и новото демократично устройство на страната. Литературните рефлексии на войната.	4 часа
2	Групата 42 (ноември 1942 – март 1948) – сетивният свят на настоящето в синтеза на визуални изкуства и литература. Интенциите на дневника като ключов жанр. Първите преводи на англоезичния модернизъм в чешка среда	4 часа
3	Канонизирането на новия герой. Светците-мъченици в прозата на 40-те години (Юлиус Фучик; Ян Дърда)Апологията на новия утопичен свят в поезията на социалистическия реализъм от 50-те години: Павел Кохоут, Витезслав Незвал, Милан Кундера, Мирослав Червенка и др.	4 часа
4.	Алтернативната култура от 50-те години. Картината на спасението на човека и света в поезията – Ян Захрадничек. Тоталният реализъм в поезията на чешкия самиздат - Егон Бонди, Иво Водседялек. Епическите сюжети на лириката: поезията на Владимир Холан.	4 часа
5.	Програма и поетика на групата <i>Květen</i> : Иржи Шотола, Карел Шиктанц, Мирослав Флориан, Мирослав Холуб, Иван Дивиш.	4 часа
6.	Авторефлексивната литература от 60-те години. Експерименталната проза на Вера Линхартова. Поетика на	4 часа

	т. нар. конкретна поезия: Йозеф Хиршал, Бохумила Грьогерова, Вацлав Хавел и др.	
7.	Поетиката на абсурда в прозата и драматургията. Ладислав Фукс. Вацлав Хавел и неговият откривател и режисьор Ян Гросман. Специфики на малките театри он 60-те години	4 часа
8.	Разказите и новелите на Бохумил Храбал от 60-те години. Храбал и неговите приятели Владимир Боудник и Егон Бонди. Тандемът Б. Храбал – И. Менцел в историята на „новата вълна“ в чешкото кино.	4 часа
9.	Личностният избор и историята. Разказите и романите на Йозеф Шкворецки.	4 часа
10.	Културно-историческите и литературните последици от политическата „нормализация“ след 1968 г. Обособяването на официална, самиздатска и емигрантска литература.	4 часа
11.	Независимата култура след 1968 г. Художественият и етичният антиконформизъм в поезията на Иван Мартин Ироус (<i>Лебедовите песни на Ироус</i>). Прозата на Лудвик Вацулик между дневника и мемоарите (<i>Sekyra, Morčata, Český snář</i>). Пънк културата на ъндърграунда: Plastic People of the Universe.	4 часа
12.	Чешката литература в емиграция след 1968 г.: основни литературни центрове в Европа (Париж, Кьолн, Рим и др.) и Канада (Торонто); издателства за художествена литература, периодични издания зад граница. Торонто, и др. Прозата на Здена Саливарова, Ота Филип, Иржи Груша и др.	4 часа
13.	Литературната игра на реалност в прозата от 70-те и 80-те години. Даниела Ходрова, Иржи Кратохвил, Яхим Топол и др.	4 часа
14.	Романите на Милан Кундера.	4 часа
15.	Литературата от 90-те години. Литературният живот: новата издателска политика и новата литературна периодика. <i>Revolver Revue, Tvar</i> . Колективната памет за историята в литературата. Индивидуалните почерци в постмодерната литературна ситуация. Михал Айваз, Милош Урбан, Владимир Мацура, Михал Вивег, Яхим Топол, Лубор Касал, Петър Хрушка и др.	4 часа

Семинарни занятия

№	Тема (семинари):	Хорариум
---	------------------	----------

1	Чешката литературна ситуация след Втората световна война. Принципи на социалистическия реализъм. Литературни дискусии.	4 часа
2	Новият тип герой в литературата след 1945г. Героят - мъченик и бунтар. Юлиус Фучик <i>Репортаж, писан с примка на шията</i> . Прозата на Ян Дърда: <i>Нямата барикада</i>	4 часа
3	Поезията през 50-те. Литературни полемики. Особености на предметната поезия на група „ <i>Květen</i> “ (Иржи Шотола. Мирослав Холуб. Карел Шикганц, Мирослав Флориан. Йозеф Брукнер) Олдржих Микулашек (<i>Ortely a milosti</i>) Ян Скацел (<i>Kolik příležitostí má růže</i>)	4 часа
4.	Развитие на прозата през 50-те години. Между схематизма и догмата. Ян Отченашек (<i>Ромео, Жулиета и мрака; Куцията Орфей</i>) Йозеф Шкворецки (<i>Страхливци; Танковият батальон; Басаксофон</i>)	4 часа
5.	Поезия на 60-те години. Епическа и екзистенциална поезия. Владимир Холан (<i>Noc s Hamletem</i>); Франтишек Хрубин (<i>Romance pro křídlovku</i>); Ярослав Сайферт (<i>Halleyova Kometa; Morový sloup</i>)	4 часа
6.	Експерименталната поезия от 60-те. Иржи Коларж– (<i>Prométheova játra; Básně tichá</i>), Йозеф Хиршал, Бохумила Грьогерова (<i>JOB VOJ</i>), Вацлав Хавел (<i>Antikódy</i>) Експеримент в прозата при Вера Линхартова (<i>Dům daleko, Prostor k rozlišení</i>)	4 часа
7.	Драматургия през 60-те години. Вацлав Хавел (<i>Vyrozumění; Zahradní slavnost; Audience; Pokušení</i>) и Милан Ухде (<i>Král – Vávra</i>)	4 часа
8.	Експериментални почерци в прозата на 60-те. Ладислав Фукс (<i>Господин Теодор Мундщок; Крематорът</i>) Владимир Парал (<i>Панаир на събднатите желания; Интимна вихрушка</i>)	4 часа
9.	Особености на поетиката на Бохумил Храбал: <i>Строго охранявани влакове; Прекалено шумна самота; Моритати и легенди; Обслужвал съм английския крал</i>	4 часа
10.	Литературната ситуация през 80-те години. Лудвик Вацулик (<i>Чешки съновник</i>). Павел Кохоут (<i>Katyně</i>)	4 часа
11.	Творчеството на Милан Кундера (<i>Смешни любови; Шегата; Непосилната лекота на битието; Животът е другаде; Безсмъртие</i>)	4 часа

12.	Особености на литературата през 90-те години. Постмодернизъм. Прозата на Иржи Крадохвил (<i>Любов моя, Постмодерна; Хотел „Авион“; Бърненски разкази</i>) Фигурата на автора в романите на Михал Вивег (<i>Чудесни години, кучета ги яли; Хрумвания на добронамерения читател</i>)	4 часа
13.	Прояви на литературната мистификация в прозата на Владимир Мацура (<i>Гражданинът Монте Кристо; Информаторът; Гувернантката</i>)	4 часа
14.	Авторerefлексивна проза. Романите на Даниела Ходрова (<i>Двойно начало; Тета; Денят на Перун</i>) Силвие Рихтерова.	4 часа
15.	Езикът на бунта при Яхим Топол (<i>Miluju tě k zbláznění; V úterý bude válka; Sestra</i>) Готическият почерк романите на Милош Урбан (<i>Седмицърквие; Сянката на катедралата; Езикът на Сантини</i>)	4 часа

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Литературната канонизация на новия герой. Юлиус Фучик
2	Прозата на Бохумил Храбал
3	Официозната поезия от 50-те години на ХХ в. П. Кохоут, В. Незвал, М. Кундера и др.
4.	Тоталният реализъм в поезията. Егон Бонди и Иво Водседялек
5.	Литературният живот след 1968 г. Обособяването на самиздатската, емигрантската и официалната култура и литература
6.	Поезията на Владимир Холан
7.	Поетиката на групата „Кветен“
8.	Романите на Милан Кундера
9.	Драматургията на Вацлав Хавел. Езикът на абсурдното
10.	Полифонията в постмодерната литературна ситуация: И. Крадохвил, М. Айваз, Д. Ходрова, Вл. Мацура, М. Вивег, Я. Топол, М. Урбан

Библиография

Основна:

- Павлов, Ив., Тодоров, В., Балабанова Хр. *История на чешката литература*. Т. 2. София, София, 1989
- Павлов, И. *Съвременният български и чешки роман*, София, 1985
- Павлов, Ив., Тодоров, В. *Българо-чешки литературни паралели*. Т. 1, Т. 2. София, 1983, 1992
- Георгиев, Н. *Цитирацията човек в художествената литература*. С., 1992

Павлов, Ив. *Литературни предизвикателства и славистични търсения*. София, 1998
Григоров, Д. *Милан Кундера и познанието на романа*. София, 2001
Бурова, А. *Литературата и фрагментаризираният свят*. София, 2014.

Janoušek, P. (ed.) *Přehledné dějiny české literatury 1945-1989*. Praha: Academia, 2012
Janoušek, P. (ed.) *Dějiny české literatury 1945-1989 I-IV*. Praha: Academia, 2007-2008
Machala, L., Petruš, E. (eds.) *Panorama české literatury*. Olomouc, 1994
Janoušek, P. *Slovník českých spisovatelů od roku 1945*. Sv. 1. Sv. 2. Praha, 1995, 1998
Forst, V. (ed.) *Lexikon české literatury*. Sv. 1. Sv. 2. Praha, 1985, 1993
Opelík, J. *Lexikon české literatury*. Sv. 3. Praha, 2000
Dokoupil, B., Zelinský, M. (eds.) *Slovník české prózy 1945-1994*. Ostrava, 1994
Dokoupil, B., Zelinský, M. (eds.) *Slovník českého románu 1945-1991*. Ostrava, 1992
Havel, R., Opelík, J. (eds.) *Slovník českých spisovatelů*. Praha, 1964
Brabec, J. (ed.) *Slovník zakázaných autorů 1948-1980*, red. Brabec, J. a kol, Praha, 1991

Допълнителна:

Jankovič, M., Zúmr, J. (eds.) *Hrabaliana, Sborník prací k 75. narozeninám Bohumila Hrabala*. Praha, 1990
Goszczyńska, Joanna (ed.) *Hledání proluk: Bohumil Hrabal - analýzy a interpretace*. První české vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2019
Škvorecký, Josef, Dorůžka, Lubomír. *A napiš, když budeš mít náladu: dopisy Josefa Škvoreckého a Lubomíra Dorůžky z let 1990-1992: spisy 32a: korespondence 2a*. Praha: VŠKK, 2021
Kříž, Jiří P. (ed.) *Český spor o Milana Kunderu*. Praha: Galén, 2021
Češka, Jakub. *Za poetikou Milana Kundery: od básnických počátků k poslednímu románu Slavnost bezvýznamnosti*. První vydání. Brno: Host, 2022
Novák, Aleš. *K čemu básníci? Filozofické zamyšlení nad básněmi Bohuslava Reynka, Jana Zahradníčka a Vladimíra Holana*. Praha: Togga, 2023
Česká literatura 1945-1970. Interpretace vybraných děl. Praha, 1992
Křivánek, V. (ed.) *Český dekameron. Sto knih 1969-1992*. Praha, 1994
Holý, J., Táborská, J. (eds.) *Český Parnas. Literatura 1970-1990*. Praha, 1993
Kubínová, M. (ed.) *O poetice literárních druhů*. Praha, 1995
Jak reflektujete českou literaturu vzniklou v zahraničí (sborník referátů). Praha, 2000
Machovec, M. (ed.) *Pohledy zevnitř. Česká undergroundová literatura v dokumentech a interpretacích*. Praha, 2008

Дата: 9.5.2024 г.

Съставил:

доц. д-р Добромир Григоров
гл. ас. д-р Тиха Бончева

Учебната програма е приета с протокол № 6 на ФС на ФСлФ от 11.06.2024 г.